

At være menighed og kirke i dag

Om evangelikalt kirkesyn, udfordringer i at være menighed i dag, kirkens enhed, kald til stadig fornyelse og efterfølgelse, det almindelige præstedømme og missionalt lederskab

Søren Østergaard – Kenneth Skov-Martinet – Keld Dahlman – Birger Nygaard

1. Evangelikalt kirkesyn

Intet specifikt evangelikalt kirkesyn

Kristne som de er flest går ikke og taler om "kirkesyn" til dagligt. Heller ikke i evangelikale kredse, hvor man hidtil har gjort meget ud af *ikke* at tale om kirkesyn overhovedet. Der findes således ikke et særligt "evangelikalt" kirkesyn, idet evangelikale forstår sig ud fra sit eget kirkesamfunds kirkesyn og -terminologier. I Danmark vil fx lutherske kristne af evangelikalt tilsnit således naturligt beskrive deres forståelse af kirken i evangelisk-lutherske termer.

Rammerne underordnet – livsfællesskab med Kristus afgørende

Dette har de evangelikale vækkelsestraditioner hidtil fungeret godt med. Med det evangelikales individualistiske og lægmandsprægede kristendomsforståelse har det ikke været presserende at beskæftige sig med kirkeordninger, embedsforståelse, m.v. Mission har derimod altid stået højt på dagsordenen: Det drejer sig om at mennesker kommer i troens livsfællesskab med Kristus. Alt andet er underordnet dette. Historisk set har vægtlægningen derfor været på forkyndelse og mission sammen med diakoni. Rammerne for de kristnes fællesskab har været af mindre betydning. De var som regel selvfølgelige. Ellers lavede man blot nogle nye rammer med typisk evangelikal initiativ-kraft.

Ny interesse for kirkesyn - gamle former fungerer ikke så godt i forandrings-samfundet

I disse år ser vi imidlertid en spirende interesse for at tale om kirkesyn i evangelikale kredse. Det trænger sig på fordi alle kredse oplever, at deres egne kirkelige udtryksformer kommer til kort i et klima, hvor samfundet ændrer sig drastisk og sekulariseringens tvivlsomme frugt blive synlig langt ind i ellers kirke-trofaste kredse. Det bliver stadigt tydeligere, at forkyndelse, mission og menighedssyn hænger sammen. Det holder ikke blot at gentage, hvad vi gjorde for 25 eller blot 10 år siden. Der er et skrigende behov for fornyelse og forandring. Men for at det kan ske ansvarligt er der behov for ny, tidstro klarhed om og vision for det, vi kalder kirke.

Én, hellig, katolsk, apostolisk - udfoldes i mange former

Formelt teologisk finder man hos de fleste evangelikale ikke ekklesiologiske kætteri eller særstandpunkter. Fælles er den grundlæggende fælleskristelige bekendelse til kirken som *én, hellig, katolsk, apostolisk*. Til dette er der egentlig ikke mere at sige. Men måden, hvorpå denne grundforståelse leves ud, er meget forskellig. For den ene, hellige, katolske og apostoliske kirke kommer til udtryk i meget varierende former, afhængig af historiske og kulturelle traditioner og afhængig af de særlige former, som forskellige vækkelser har affødt. Disse mange facetter af en kirkeforståelse kommer i rigt mål til udtryk i den fremvoksende verdenskristenhed – og vidner om den kristne tros evne til universelt at lade sig oversætte i respekt for lokale kulturer og traditioner.

Trods mange kirkesamfund er kirken et globalt fællesskab af Kristus-

Evangelikale lægger vægt på kirkens globale natur. Skønt der er mange splittelser i de evangelikale lejre, er der en stærk bevidsthed om, at være brødre og søstre med trosfæller ud over hele jorden. Kirkesynet er således ikke

troende hængt op på en nationalistisk kirkelig vision. Kirken i Danmark er en del af verdenskirken. Gud har ikke "en særlig plan for Danmark", men han leder og fører sin ene kirke på tværs af aldre, racer, kulturer og menneskeskabte nationale skel.

Levende menighedsfællesskab – umisteligt for en kristen På tværs af den store variation i kirkelige udtryksformer, har evangelikale det tilfælles, at de sætter et *levende menighedsfællesskab* højt, en naturlig følge af forståelsen og erfaringen af troen som en nærværende realitet, der lever og virker mellem mennesker, når Evangeliet forkyndes. Så på trods af et "lavt kirkesyn" er det at leve sit liv i kristent fællesskab en umistelig del af evangelikal selvforståelse. Som sådan er det en modkultur mod en rendyrket individualisme, hvor trosanliggender gøres til et indre privatanliggende uden ydre udtryk og fællesskab med brødre og søstre i troen.

Lokal-menigheder og fællesskaber i krise

2. Udfordringer i at være menighed i dag

Det kristne fællesskab i lokale menigheder og fællesskaber er i dag presset af det opbrud, som de seneste årtiers udvikling har medført. Mange kirkelige former er opstået i en verden, der ikke længere eksisterer. Og mange forsøg på ny-formulering kommer til kort. Det er ikke længere gjort med at spille rockmusik i kirken som udtryk for, at man følger med. Der er tale om en meget mere omfattende systemisk krise, som fordrer tilsvarende systemisk analyse og respons.

Eksterne faktorer

Enhedskulturen er borte

Kirke på forbrugersamfundets betingelser

En række eksterne faktorer bidrager til dette. Samfundsmæssigt er vi overgået til et multi-samfund. Enhedskulturen hvor "de store historier" udgjorde en fælles fortolkningsramme omkring såvel samfundets som det enkelte menneskes liv er forbi og erstattet af en mangfoldighed af tilbud og muligheder på alle livets områder. Menighedsliv skal fungere på markedets vilkår i skarp konkurrence med alt andet, som gør krav på menneskers tid i dag. Forbrugeroorienterede kirkemedlemmer ændrer løbende vaner, mens kirkeformer lever af, at mennesker netop tilpasser sig de kirkelige vaner. Denne konflikt får mange kristne til at trække sig fra fastlåste fællesskaber og søge mod det mere åbne og nogle gange uforpligtende. For nogle medfører dette opbrud fra kirkens former til et tilsvarende opbrud fra kirkens lære til fordel for en individuelt komponeret tro. For andre er zapper-kulturen ikke et opbrud med kristen tro og efterfølgelse, men alene udtryk for en nødvendig navigationsstrategi i et samfund i opbrud. Resultatet er tab af evne til at danne og være i langvarige fællesskaber.

Informationsteknologi føre til kulturelt paradigmeskift

I lighed med individualiseringen udgør den informationsteknologiske udvikling en markant udfordring til fællesskabsforståelsen. Forskere mener, at det, der i udgangspunktet bare var noget nyt teknik har ført til et kulturelt paradigmeskift, som vi næppe aner de fulde konsekvenser af. Den informationsteknologiske udvikling vil med sandsynlighed medføre omvæltninger i vores virkelighedsopfattelse og menneskesyn og vil således omkalfatre en række af de begreber og forståelseshorisonter, vi i dag tager for givet som noget absolut grundlæggende.

Nytolkninger af fællesskabsbegrebet eftersøges

Blandt evangelikale har der i udpræget grad været en forståelse af menigheden, hvor man er sammen i det samme rum på det samme tidspunkt på den samme dag - men spørgsmålet er om et statisk fællesskabsbegreb er et kirkeligt grundvilkår – eller er fællesskabsbegrebet et dynamisk begreb der giver mulighed for nytolkninger ind i nye samfundsmæssige sammenhænge? Svaret på det spørgsmål vil f.eks. for en stor gruppe af unge være, at vi er nødt til at nytolke fællesskabsbegrebet som en naturlig konsekvens af, at den informationsteknologiske udvikling har suppleret det fysiske fællesskab med virtuelle fællesskaber som SMS-fællesskaber, cyberfællesskaber m.v. Denne ud-

vikling har medført at verden i stadig højere grad er blevet "one single place" med en anden tids- og stedfornemmelsen til følge. Vores forbundethed med andre er ikke længere afhængig af, at vi er samme sted på samme tid.

Interne faktorer

Disse eksterne forandringer har bidraget til at synliggøre en række problematiske forhold internt i menighederne, ikke mindst fra unge, der kan have vanskeligt ved at spænde over både deres lokalmenigheds særlige former og regler og det hverdagsliv, som i øvrigt udgør deres tilværelse. Det fører ofte til kritik af eller opgør med konformitet i menigheden. Hvad enten vi taler om udlevede åndelige traditioner eller modernistiske forsøg på fornyelse appellerer dette kun i ringe grad taler til vor tids søgere, såvel indenfor som udenfor kirken.

Udlevet konformitet

Forandringshastigheden – vi kan ikke følge med

Det er ofte vanskeligt for præster og menigheder at følge med i de dybe skift, der ændrer grundlæggende vilkår for at være menighed i dag. Vore systemer er ikke gearret til kontinuerlig efteruddannelse og lederudvikling og tager kun i ringe grad taget fat på de mange udfordringer. Derfor kommer nødvendige forandringer i kirken ofte for sent i forhold til de kulturelle forandringer.

Hvad gør vi?

Det skal ikke undre nogen, at også evangelikale menigheder og trosfællesskaber febrilsk søger efter "svar" på krisen og herved ofte kommer til blot at gøre ondt værre, fordi vi ikke gør os de fornødne overvejelser over krisens omfang og rødder. Vi lever midt i en langvarig overgangsfase, hvor grundlæggende paradigmer for at være menighed er under forandring. Derfor har vi svært ved at finde nyt fodfæste, idet dette først kan komme, efterhånden som de nye paradigmer vokser til. Dette opleves af mange som en smertefuld tid med tab, og hvor man føler sig lammet og ude af stand til at gøre ret meget ved situationen. Selv om evangelikal aktivisme altid hjælper lidt, ændrer det ikke grundlæggende ved, at mange af vore hidtidige systemer ebber ud.

En langvarig "overgangsfase" uden nyt fodfæste

Forventning til fremtiden – forvent dybtgående forandringer

Betyder det, at situationen er håbløs? Nej, slet ikke. Der er ingen grund til at tro, at den levende Gud ikke trofast fører sin kirke igennem den krise, vi gennemlever disse år. Men der er samtidig god grund til at tro, at det vil ske gennem dybtliggende forandringer, som vi endnu ikke rigtig kan forestille os omfanget af, og at vi vil komme ud på den anden side som en kirke, der ser meget anderledes ud, om end det grundlæggende kirkesyn ikke er forandret.

3. Kirkens enhed

Evangelisk Alliance har et særligt kald til at arbejde for kristen enhed

Det er en del af Evangelisk Alliances historie at arbejde for kirkens enhed, jf. Jesu ypperstepræstelige bøn i Johannes-evangeliet kap. 17. EA blev dannet i slipstrømmen af det 19. århundredes evangelikale vækkelser, som skabte mange nye kirkesamfund og grupperinger – og herved nye splittelser i kristenheden. Evangelikale har en forpligtethed på at aflægge et vidnesbyrd om én Kristus, én tro, én dåb og én kirke – midt i al forskelligheden. Vi tror ikke, at denne enhed betyder en organisatorisk forening eller teologisk enshed i alt. Men vi indrømmer, at sekteriske træk hos os selv ofte har fået os til at frakende sande brødre og søstre i troen deres kristen navn, og at vi derigennem har været et modvidnesbyrd mod kirkens enhed. Der er behov og grundlag for at følge dette kald til enhed med meget større kraft og synlighed i årene fremover.

At hente byggesten til fremtiden fra hele kirkens tradition

For Evangelisk Alliance er kirkens enhed er ikke bare et teologisk dogme. Vi søger det bedste i hele den kirkelige tradition, for i traditionen at kunne hente byggesten til det at være menighed i dag. Vi indrømmer, at evangelikale ofte har været haft tendens til en modernistisk metodejagt, som har manglet teologisk, historisk og åndelig dybde og ofte har haft en tendens til kun at regne med den del af kirkehistorien, som vores eget samfund kommer ud af. Men i

en tid, hvor alt synes at være i forandring, er der en dyb rigdom i at se, hvordan der i hele kirkens 2000-årige tradition er prøvede elementer, som kan bidrage til vores kristne og menigheds-mæssige identitetsdannelse i dag.

Den "kirkeløse tro"

Kirkens enhed og universalitet skal også hjælpe os til at se de mennesker, der af forskellige grunde ikke har fundet eller kan finde sig hjemme i et konkret kristent fællesskab i en struktureret lokalmenighed. Manglende medlemskab af en konkret kirkelig struktur udelukker ikke fra fællesskabet i den universelle kirke. Man er medlem i Guds kirke, dersom man lever i troen på og bekendelsen af den treenige Gud og hans hellige, almindelige kirke. Fællesskabet med den levende Herre og alle de hellige er således ikke begrænset til de konkrete menighedsforekomster. Kirken er et universelt mysterium, som er langt større end dens lokale udtryksformer. Vi tror imidlertid, at en kristen normalt bør være en del af et konkret kristent fællesskab og derigennem styrkes i troen gennem tilbedelse, lytten til Guds ord og den fælles refleksion omkring, hvad det i praksis indebærer at være en efterfølger af Jesus i en tid præget af forandring

**Kirkens fremtid
begynder i vores
egen omvendelse
til Guds mission**

4. At være i stadig fornyelse

Mere end nogensinde udfordrer de mange forandringer i vores tid os på det reformatoriske princip om *kirkens kontinuerlige fornyelse* (ecclesia semper reformanda). Dette drejer sig først og fremmest om opmærksomst at lytte til Guds kald, Guds mission i dag: "*Gud, hvordan inddrager du os i trofast at frembære vidnesbyrdet om Kristus og hans rige i dag?*" Vores egen kontinuerlige omvendelse til Guds mission i ord, handlen og væren er en vigtig forudsætning for som kirke at kunne aflægge et gyldigt vidnesbyrd om Kristus i en "vantrø" og desillusioneret verden.

**At leve med ufuld-
kommenhed som
virkelighed og
indrømmelse**

Det er Helligåndens værk at udvirke omvendelse, hellighed og sandt discipelskab hos den enkelte og i menigheden. Vores opgave er i menighedens forkyndelse og liv at arbejde med rammerne for Åndens livslange arbejde med os. Vi vil altid forblive et ufuldkomment fællesskab af brudte mennesker under forvandling i Mesterens smeltedigel. Der er således ingen plads til overlegenhedsfølelser. Den kostbare perle, vi har fundet i Evangeliet, og som vi ønsker at dele med hele verden er ikke vores egen opfindelse, men netop Guds gave. Evangeliet bliver aldrig vores "ejendom", men det er os, der er udleveret til Evangeliet.

**Kirken er menne-
sker i tjeneste**

5. Det almindelige præstedømme

Evangelikale har en stærk tradition for og tro på det almindelige præstedømme. Det er hele Guds folk, som er kaldt til tjeneste for Guds mission. Det er et kald, som først og fremmest skal udleveres i både hverdag og i menighedens fællesskab. Dette kald har med tjeneste at gøre. Gud har udrustet alle med gaver og evner til at være i tjeneste. Både de karismatiske *nådegaver* (1. Kor. 12) og menighedens *embeder* (Ef. 4) er udtryk for Guds udrustning af hele kirken til at være et redskab for Guds rige.

**Kun gennem alle
kristnes tjeneste
bliver kirken en
virkelighed**

Der er i dag behov for en missional forståelse af at være kirke, som alene er mulig gennem myndige kristne, der med en klar forståelse af kristen efterfølgelse og som trofast hengiver sig til tjeneste for Gud og næsten. Det almindelige præstedømme muliggør mangfoldigheden af samværs- og menighedsformer, begyndende med hvor to eller tre er forsamlede i Jesu navn. At tænke kirke i en multikulturel virkelighed begynder på dette mikroskop.

Elementer til en vision for en missional kirke i dag

Fælles vision skaber et folk	<p>Analyse af tiden og teologisk refleksion over kirkens væsen er altid vigtig og et håndværk, som kirkelige ledere skal mestre. Men på græsrodsplan afgøres menighedens vitalitet af en levende, fælles vision for det at være menighed i dag. En sådan vision må naturligvis være baseret på god samtidsanalyse og et fælles teologisk ståsted, og den må den være lokal og konkret: et resultat af lokale kristnes fælles stræben efter at virkeliggøre en missional kirke et givent sted. Det er derfor ikke muligt meningsgivende at formulere én, fælles vision for alle kristne fællesskaber. I det efterfølgende gives derfor kun elementer til en vision for at være en missional kirke i Danmark i dag. Disse elementer kan bruges som udgangspunkter for den lokale samtale om, hvad det vil sige at være "kirke hos os".</p>
En vision er lokal og konkret	
Udleveret til Kristi kirke	<p>Kirken er Kristi kirke: Det er elementært, men fundamentalt: <i>Kirken er Kristi kirke</i>. Der er kun én kirke. Alle kirkesamfund og alle kristne tager del i denne ene, sande kirke. Som kirkesamfund og kristne kan vi ikke tage patent på at være kirke, men vi kan alene udlevere os til Kristus og hans kirke ved trofast efterfølgelse i liv og lære. Fordi der kun er én herre, er vi alle tjenere.</p>
Præget af menneskelig ufuldkommenhed	<p>De mange udtryk for manglende efterfølgelse af Kristi lære, kirkelig magtmanipulation m.v. må ikke tilskrives kirkens Herre og kirkens væsen, men er alene udtryk for, at synd og ufuldkommenhed fremdeles regerer i de menneskeskabte rammer, som konkrete kirkestrukturer er.</p>
Kirken – fortsættelse af bevægelsen omkring Jesus	<p>Evangelieberetningerne er forbillede for kirkens væsen: Fordi Kirken er Kristi kirke, er en menighed er et lokalt udtryk for fortsættelse af den bevægelse, der var omkring Jesus. Beskrivelsen af hans bevægelse, som vi kan læse om i evangelierne, er det ypperligste forbillede for enhver menighed. Det er en bevægelse, som på samme tid er radikalt sandhedssøgende og kolossalt rummelig for mennesker af enhver slags. Dette er visionen for menigheden som et åbent, autentisk og omsorgsfuldt fællesskab, hvor der er rigelig plads til at søgere kan arbejde med deres tvivl og mange spørgsmål mens de gode nyheder om Guds rige er til stede i rigeligt mål. Det er et globalt samfund af mennesker, der frem for noget andet, har deres identitet i det at være Guds folk, Kristi legeme.</p>
sandhedssøgende OG rummelig	
Fokus på Kristus frem for ydre grænser	<p>Centrum-orienteret: Kristus er kirkens centrum og dybeste mening og mysterium. Alle befinder sig i en bevægelse hen mod ham eller bort fra ham. Kirkens teologi søger at definere grænser for, hvad der er kirke, og hvad der ikke er kirke. Men samtidig erkendes, at kun Gud kender hjerterne og at den sande kirke er skjult. Dette betyder ikke, at Guds folk er usynligt. Men det betyder, at evangelisk fokus og forkyndelse er på centrum, dvs. Kristus og ikke på ydre grænsedragninger. Kirken er det sted, hvor alle er på vandring i en fælles søgen mod Kristus i al hans uudgrundelige storhed og kærlighed. Grænserne, som kirkens teologi sætter for liv og lære er pejlemærker, som skal hjælpe os til at orientere os alle i retning af Kristus, mens det alene er op til Gud at afgøre, hvem der er indenfor og udenfor grænserne.</p>
Guds folk er kirken	
En bygning er ALDRIG kirken	<p>Guds Folk-visionen: Guds folk er kirken – og samles undertiden til gudstjeneste i en bygning, som i dansk sprogbrug kaldes "kirken". Det centrale er at fastholde Guds folk-perspektivet, ikke institutionelle rammer, der kommer og går. I det multikulturelle, sekulariserede, post-kristne samfund, vil alene kirken som levende mennesker i forkyndelse og tjeneste <i>hvor de end er</i> gyldigt kunne bære evangeliet videre til kommende generationer.</p>
Menigheden – basis for hverdagens	<p>Hjemsted og basis for efterfølgelse: Menigheden er det normale hjemsted for en kristen. Menigheden mødes til gudstjeneste/tilbedelse, for at undervise, samtale og opmuntre hinanden til efterfølgelse af Kristus og for at finde veje til</p>

<i>tjeneste</i>	at lade efterfølgelsen udfolde sig i konkret tjeneste i mission og diakoni i den hverdag, som er det primære sted, hvor den kristne virkelighed skal komme til udtryk i alle livets dimensioner.
<i>Ved bekendelse gør du dig til medlem af den ene kirke</i>	Forskellig og dog én: Kirketraditioner vil nødvendigvis være forskellige for at evangeliet kan iklæde sig bolig blandt mennesker i al deres forskellighed. I et stærkt pluralistisk samfund som det danske, skal det ikke undre, at menigheder i stigende grad antager forskellig karakter. Men i al forskelligheden er det den enkelte menigheds ansvar i tro og bekendelse og praksis at gøre sig til en del af Kristi kirke som uforanderligt er én, hellig, universel og apostolisk.
<i>Kirken er</i>	Kirkens organisering: Kristne skal opmuntres til at søge nye, tids- og traditionstro udtryk for det at være kirke i deres kontekst i dag. Eksisterende kirkestrukturer bør indrettes således, at de nye udtryk for kirke ikke marginaliseres, men får rigelig plads og gode relationer til allerede eksisterende kirkelige udtryksformer. Kirkens organisering springer ud af dens væsen og dens mission.
<i>Kirken gør, hvad den er</i>	Kirken er således både uforanderlig i sin essens og under stadig forandring i sin mission for at kunne forblive tro mod kirkens væsen i en foranderlig verden. Derfor har kirken altid behov for profeter, der kan pege på behovet for opbrud; apostle, der kan føre an i opbygningen af traditionstro, nye udtryk for det at være kirke - et ansvarligt lederskab der aktivt medvirker til at skabe et miljø hvor disse tjenester værdsættes og kan udfoldes på en ansvarlig måde.
<i>Kirken organiserer, hvad den gør</i>	At være lokal menighed i en stærk pluralistisk kontekst fordrer, at det almindelige præstedømme realiseres kompromisløst, dvs. et konkret fællesskab af mennesker, som kan tænke selv og som er handlekraftigt. Det gælder forpligtelsen til lokalt at udforme rammerne for, hvordan man ønsker at være til og tjene som kristne i samfundet. Og det gælder i kristnes opgave med at tolke og forkynde evangeliet ind i deres hverdag. En kirke, der består af levende mennesker kan ikke deponere sin selvforståelse i ydre strukturer og en professionaliseret præstetjeneste, men den kristne tro og tradition bæres igennem forandringstider af det myndiggjorte lægfolk. At være myndigt lægfolk fordrer, at vi lærer den kunst at samtale om det væsentlige.
<i>Det konkrete lokale fællesskab er ansvarlig for at skabe rammerne</i>	Tradition og fornyelse: Menigheder lever i den stadig spænding mellem tradition og fornyelse. Spændingen er sund, mens det alene at styre efter tradition <i>eller</i> fornyelse er dræbende. Lokalt menighedsliv må derfor udvikle parallelle strategier, der giver mulighed for at bevare det gode i traditionen, mens der hele tiden arbejdes med den fornyelse, som holder kirken relevant og nærværende.
<i>At leve i spændingen er sund</i>	Lokalmenighed og andre udtryk for kirke: Kirken består af både lokale menigheder og af en række andre former for kirkelige arbejds- og trosfællesskaber, der ser sig selv som et ad hoc-fællesskab eller en tjenestegruppe med særlige nådegaver og opgaver. Nogle af disse fællesskaber kan være små og midlertidige, andre store, internationale og permanente initiativer og organisationer.
<i>Kirkens to strukturer: de lokale og de translokale</i>	Begge er udtryk for det at være kirke, og der bør ikke sættes værdi-skel mellem den ene og den anden. Men der er tale om to forskellige tilværelsesformer og funktioner. Lokalmenigheden har oftest været den primære kristne identitetsramme. Udviklingen af det mere a-lokale netværks-samfund, internet-fællesskaber m.v. udfordrer i disse år denne traditionelle forståelse, så der i dag er stor forskel på, hvad den enkelte oplever som den primære identitetsramme for tro og tjeneste.
<i>Begge er nødvendige</i>	Vi oplever i dag hyppige opbrud fra lokale fællesskaber pga. arbejdsmarkeds-mobilitet, ægteskabsbrud m.v. Derfor opnår menighedsfællesskaber ofte ikke
<i>Nye fællesskabsformer nødvendige</i>	

i en ny tid

den dybde, som tidligere tiders livslange relationer naturligt resulterede i. Der bør derfor i vores tid spejdes efter opbygning af tværgående relationer af længere og dybere karakter (fx forskellige former for ordensfællesskaber), som er mere robuste på dette område.

Menigheden – fokus på til kristen hverdagsliv

Primære relationer skal være den "primære kirke"

Den nære kirke i familien og andre primær-relationer: Guds folks vidnesbyrd om Guds frelse i Kristus er primært et hverdagsanliggende. Kirken er almindelige samfundsborgere, der er optaget af at omsætte evangeliets vision om Guds rige i ord, handling og væren i netop det samfund, de er en del af. Kirkeinstitutioners fokus må derfor være på udrustning til netop dette. Hjem og familie og andre nære relationer er den primære "kirke-institution", hvor kristen tro og praksis må slå rod og udfolde sig. Hvis kristen tro og praksis ikke fungerer i disse nære relationer, er mere fjerne kirkeinstitutioners anstrengelser ofte forgæves.

Omvendelse – en livslang vandring mod virkeliggørelse af Guds riges værdier

Omvendelse fra selvet til Gud og næsten: Der er i dag en særlig udfordring til at lade troen komme til udtryk i dybtgående omvendelse fra alt, som hindrer bevægelsen henimod Kristus og tjenesten for vores næste. Evangeliets kald til efterfølgelse af Jesus må berøre alle dele af vores tilværelse. Den religiøse erfaring, som for nogle opleves som en meget håndgribelig "omvendelse" og "frelse" er kun første skridt i en livslang proces, der søger at finde balance mellem sandt engagement i den kultur, vi er en del af, og dybtgående kritik af og afstandtagen fra de elementer i kulturen, som synes at være fjendske over for en kristentroens væsen og menneskeforståelse.

Individualisme – personlig tro – personlig efterfølgelse

Sekularisering og individualisme hører uløseligt sammen. Det betyder, at individualisme ofte fremstilles som en fjende af kristentro. Sandt er det, at individualismen for mange fører til en form for optagethed, som hindrer udsigten til både Gud og næsten. Men den individualistiske orientering er p.t et livsvilkår og må som sådan bringes til lydighed ind under Kristus. Evangelikal kristendom har lang erfaring med begrebet "personlig kristen". Potentialet i denne forståelse må uddybes positivt og vildfarelserne i overdreven personlig fiksering må kritiseres.

Til verdens ende. . .

Lokalt og globalt i mission: Den mission, der altid begynder lokalt, har et globalt perspektiv. Kristen tro og tjeneste må aldrig lade sig begrænse af nationale og nationalistiske tendenser. Kirken er global og evangeliets fundamentale budskab er, at der ikke længere er forskel på jøde og græker, træ og fri. Dette forpligter kirken på mission i ord og gerning indtil verdens ende.

Ydmyghed

Skatten i lerkar: En menighed, dens ledere og medlemmer må leve med visionen om at være bærere af Guds budskab om frelse til en verden, der er fortabt uden Kristus. Højere kald findes nok ikke blandt mennesker. Men denne vision må sammenholdes med bevidstheden om, at vi kun har *skatten i lerkar*. Alt for ofte skygger vore egne systemer og selvoptagethed for det, som er Guds gave. Kun med stor ydmyghed og sober selverkendelse kan dette kald forvaltes ret.

Plads for spørgsmål og usikkerhed

Denne skrøbelighed skal være mere end fyndord: Den kirke, som vedholdende må bære vidnesbyrd om og holde fast ved sin tro, må samtidig være det åbne sted, hvor senmoderne mennesker kan få plads til at leve med og tolke deres usikkerhed. Kirken er af en anden verden, dybest set mystisk og uforståelig for almindelig menneskelig tankegang. Netop dette synes i vores tid at have en særlig betydning for alle, der er trætte af utilstrækkelige forklaringer og netop har brug for at få sprog for og at kunne leve med "ikke-forståelse". Måske er disse nærmere Guds rige end dem, der har svar på alt.

Om ledelse

1. Introduktion

Ledelse i praksis og tænkning i evangelikale kontekster er kendetegnet ved det samme forhold som gælder ekklesiologien; der er på den ene side en fælles selvfølghed blandt evangelikale om lederskab og ledelse som nødvendig for et virksomt kirke- og organisationsliv; og på den anden side ofte en svag sprogliggørelse og teologisk klarhed omkring hvad det nærmere vil sige. Det enkelte evangelikale fællesskab er præget af den embedsforståelse og struktur som det bringer med fra sin egen tradition (Luthersk, pentekostal, osv.), samtidig med at der kan identificeres en række fælles træk ved ledelse i evangelikale miljøer.

2. Guds folk – lægfolk og lederskab

Evangelikale har en stærk fornemmelse for kirken som Guds folk, der har en opgave i verden. Det giver kun mening at tale om ledelse i relation til menigheden som Guds folk. Også hos evangelikale, der hører hjemme i en stærk embedstradition, lægges der vægt på "det almene" præstedømme" og lægledere vil ofte have en central funktion i menighedens liv. Modsat vil evangelikale uden vægt på embedsteologi i praksis ofte have et "uformelt" embede i kraft af en ledende ældste, som reelt fungerer som "præsten". Det generelle billede er således et "team" af ledere (ansatte og frivillige) der tager et særligt ansvar og udøver ledelsesfunktioner i konkret menighed eller organisation.

3. Aktivisme og foreningskultur

Den evangelikale bevægelse er præget af de ledelsesforhold som kendetegner andre bevægelser fra det 20. århundredes aktivitetsbaserede foreningskultur med (medlemskab, generalforsamling og bestyrelse). Bevægelser med evangelikal profil er ofte bygget op med en foreningsstruktur, der svarer til lokale idrætsforeninger. Den evangelikale identitet blev udtrykt i en forening af medlemmer, der samledes om opbyggelige aktiviteter. I den sammenhæng blev ledelsen en valgt bestyrelse, der så det som sin opgave at holde lokalerne ved lige og mødeaktiviteterne i gang. I mødet med en postmoderne kontekst har den evangelikale bevægelse erfaret den massive udfordring fra individualiseringen og projektlivsstilen, som harmonerer dårligt med livslang loyalitet mod en forening. Mangelen på frivillige ledere og refleksion over aktivisme og modernistisk organisationsopbygning har således født nye ledelsestendenser i evangelikale miljøer.

4. Udrustende ledelse og discipleskab

Med udgangspunkt i kirken som Guds folk og forpligtetheden på Jesu discipleskabsbefaling er mange evangelikale (gen)optagede af at forstå kirken som lokale discipelfællesskaber der "gør mennesker" til disciple. Der spørges således til hvor vidt møde- og organisationsformer faktisk fremmer den enkeltes evne til at agere som discipel af Jesus i hverdagen. Denne strømning har skabt en (selv)kritisk holdning til møder og aktivisme og et nyt fokus på relationer og netværksfællesskaber. Med denne strømning orienteres ledelse til at være udrustende processer, hvor man vandrer med mennesker og deler troslivet undervejs. Ledelsens fokus er, at mennesker bliver disciple og ledelsens opgave er at agere udrustende og mobiliserende i forhold til lægfolkets selvbevidsthed som disciple. I denne strømning lægges større vægt på fællesskaber i smågrupper og mindre vægt på møder og gudstjenester.

5. Missional ledelse og kirkens apostolicitet

Den evangelikale bevægelses optagethed af global mission har holdt den i kontakt med den apostoliske dimension i kirkens væsen. Missionærerne bragte glædelige og smertefulde erfaringer med tilbage til de evangelikale miljøer som de oprindeligt kom fra og afkristningen i den vestlige kultur tvang evangelikale til at genoverveje kirkens missionsopgave i de kulturkristne lande. Vækkelsesmiljøernes tendens til at ville "bevare" de troende i mødet med afkristningen er udfordret af det enorme frafald af ledere og medlemmer – også fra evangelikale menigheder og foreninger. At bevare håbet i sådanne udfordringer kræver på en frimodig selvforståelse i kirken af, at Gud har sendt kirken til at være og gøre disciple i enhver tid – uanset hvor kaotisk og usikker "landskabet" ser ud." Denne frimodighed findes i den evangelikale tradition og bør sammenholdes med en villighed til at lade evangelium og kultur mødes så evangeliet slår gnister. Det kræver også et ydmygt og ærligt opgør med den evangelikale tradition, de hvor "fortidens løsninger er nutidens problemer". Det kræver at evangelikale ledere tør agere som "missionærer" og formulere og leve evangeliet i nærhed med kulturen.